

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Filipa Dienstbiera, soudce Tomáše Langáška a soudkyně Veroniky Juřičkové v právní věci žalobce: **L. B.,** zastoupeného Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje,** sídlem Beskydská 2061, Frýdek - Místek, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 11. 2020, č. j. KRPT-244841-21/ČJ-2020-070022-COV, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 1. 2021, č. j. 20 A 16/2020 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **3 400 Kč.** Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Dne 28. 11. 2020 rozhodla žalovaná o zajištění žalobce podle § 129 odst. 1 ve spojení s odst. 3, 4, a 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále

jen „zákon o pobytu cizinců“) za účelem jeho předání do Rumunska, které je podle nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 604/2013 ze dne 26. 6. 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále též „nařízení Dublin III“) příslušné k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu.

[2] Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce u Krajského soudu v Ostravě. Namítal, že jeho předání není možné z důvodu systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku (čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III) a účel zajištění tak není realizovatelný.

[3] Krajský soud zrekapituloval, že žalovaná výslovně uvedla, že na úrovni Evropské unie, ať již jejích jednotlivých výkonných orgánů či Evropského soudního dvora, ani ze strany Evropského soudu pro lidská práva, nebylo vydáno žádné závazné rozhodnutí pro členské státy Evropské unie nebo Rady Evropy, které by jednoznačně deklarovalo systematické nedostatky řízení ve věci mezinárodní ochrany a přijímání žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku, dosahující dokonce rizika nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu Listiny základních práv Evropské unie. Rumunsko je členem Evropské unie, státní moc zde dodržuje právní předpisy a lidská práva a je schopna zajistit jejich dodržování i ze strany nestátních subjektů. Rumunsko ratifikovalo a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách a umožňuje činnost právnickým osobám, které dohlížejí na dodržování těchto práv. Dále žalovaná dodala, že Rumunsko je považováno ostatními státy Evropské unie (včetně České republiky) za bezpečnou zemi původu, a že ani žalobce nevyjádřil žádnou obavu ze svého návratu. Takové hodnocení považoval krajský soud s ohledem na povahu řízení o zajištění a na absenci jakýchkoliv námitek ze strany žalobce v průběhu správního řízení za dostačující.

[4] K žalobním tvrzením týkajícím se nedostatků tlumočení při kontaktu s rumunskými úřady, nedostatku právní pomoci, nevyhovujících podmínek ubytování, špatné zdravotní péče či hygieny krajský soud uvedl, že systémové nedostatky podle článku 3 odst. 2 nařízení Dublin III musí dosahovat takové intenzity, aby hrozilo riziko porušení článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, který stanoví, že „*nikdo nesmí být mučen nebo podroben nelidskému či ponižujícímu trestu anebo zacházení.*“ Takové riziko však soud z obsahu spisu ani tvrzení žalobce neshledal. Krajský soud nedoplnil dokazování zprávou (report Aida) o azylovém systému v Rumunsku, kterou žalobce navrhl, ovšem k žalobě nepřipojil. Jednak ani z žalobcových tvrzení, i kdyby byla prokázána, nevyplývá, že by právě jemu hrozilo v Rumunsku v důsledku nedostatků azylového systému mučení nebo nelidské či ponižující zacházení, jednak součástí správního spisu je zpráva (informace) odboru azylové a migrační politiky (OAMP) ze srpna 2020, která ze zprávy AIDA vychází. Je pravdou, že z této zprávy OAMP vskutku vyplývá, že rumunský azylový systém není dokonalý a jsou v něm oblasti, které lze nepochybně zlepšit (zejména pokud jde o úroveň tlumočníků, překážky v přístupu na trh práce nebo poměry v ubytovacích zařízeních), ale podle přesvědčení krajského soudu ani uvedené nedostatky nejsou takového charakteru, aby je bylo možno považovat za systémové nedostatky spojené s rizikem nelidského, či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie.

II. Kasační stížnost

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost, v níž trvá na své žalobní námitce, kterou dle jeho názoru krajský soud vyhodnotil nesprávně.

[6] Domněnka, že státy dodržují základní práva žadatelů o mezinárodní ochranu, je vyvratitelná. Posouzení žalované i soudu je zcela obecné a typizované. Soud rezignoval na individuální posouzení stěžovatelova případu. Žalovaná i soud si měly opatřit přesné a aktuální informace o situaci v Rumunsku. Soud se přitom odmítl zabývat stěžovatelem odkazovanou zprávou o rumunském azylovém systému. Nejvyšší správní soud ovšem již v minulosti dospěl k závěru, že v případě nemajetných zajištěných žadatelů o mezinárodní ochranu nelze trvat na tom, aby byli nuceni překládat dokumenty týkající se nepřijatelných podmínek azylových řízení jednotlivých států.

[7] Již v žalobě stěžovatel tvrdil, že stav v Rumunsku se zásadně vymyká obvyklé a přijatelné situaci v jiných členských státech schengenského systému. Žadatelům o mezinárodní ochranu v Rumunsku chybí dostatečné ubytování, zdravotní péče a hygiena. Problémovým se jeví i čerpání sociální podpory držiteli mezinárodní ochrany, nedostatečná participace na integračních programech, nekvalifikovaní tlumočníci či diskriminace a nedostatek nápomoci ze strany rumunských státních orgánů při vyřizování běžných dokladů nebo sociální podpory.

[8] Stěžovatel namítá, že počet žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku nasvědčuje přetíženosti tamního azylového systému. Tamní situace a stav azylové procedury vzbuzuje pochybnosti o absenci hrozby nelidského a ponižujícího zacházení. Nesouhlasí proto se závěrem soudu, že problémy, kterých se obává, nejsou natolik závažné, aby vylučovaly aplikaci nařízení Dublin III.

[9] Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a je tedy projednatelná.

[11] Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti [§ 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)], a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Stěžovatel zejména namítá, že jak žalovaná, tak krajský soud, nesprávně posoudily otázku možnosti jeho předání do Rumunska jako podmínku pro jeho zajištění dle § 129 odst. 1 zákona o pobytu cizinců.

[13] I při splnění všech zákonných podmínek lze k zajištění přistoupit pouze za předpokladu, že účel, pro který je určitá osoba omezena na osobní svobodě, může být naplněn (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150). Pokud by rumunský azylový systém vykazoval takové nedostatky, že by v něm byl stěžovatel vystaven riziku nelidského a ponižujícího zacházení, nebylo by možné jej do tohoto státu k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu předat s ohledem na čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Podle tohoto článku *není-li možné přemístit žadatele do členského*

státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, členský stát, který vede řízení o určení příslušného členského státu, pokračuje v posuzování kritérií stanovených v kapitole III, aby zjistil, jestli nemůže být určen jako příslušný jiný členský stát.

[14] Správní orgán je proto povinen se zabývat z úřední povinnosti otázkou faktické a právní uskutečnitelnosti takového předání, tedy i otázkou případných systémových nedostatků azylového řízení ve státě, do kterého má být cizinec předán. Povinnost otázku systémových nedostatků výslovně v rozhodnutí o zajištění vypořádat i bez námitky má však správní orgán pouze tehdy, dospěje-li sám k závěru, že takové nedostatky ve státě, kam má být cizinec následně předán, existují, případně jsou-li o jejich existenci důvodné pochybnosti. Pokud žalobce námitku vznese poprvé až v žalobě, musí si soud učinit úsudek o její důvodnosti a pouze v případě, že shledá existenci systémových nedostatků, případně o nich budou panovat pochyby, rozhodnutí správního orgánu zruší (rozsudek rozšířeného senátu ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29).

[15] Dále je nutno obecně s ohledem na povahu řízení o zajištění poznamenat, že správní orgán v tomto řízení provádí pouze předběžné zjišťování existence překážek, které budou ještě zevrubně a aktuálně zkoumány v navazujícím řízení o předání vedeném Ministerstvem vnitra (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017, č. j. 4 Azs 31/2017 - 54).

[16] Krajský soud při posouzení žalobní námitky výše uvedená východiska plně respektoval. Správně shledal dostatečným odůvodnění rozhodnutí žalované ve vztahu k čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, neboť stěžovatel ve správním řízení žádné okolnosti, z nichž by měla vyplývat nemožnost jeho předání, nenamítal a žalovaná sama ze svých poznatků k závěru o nemožnosti předání do Rumunska nedospěla. Ve vztahu ke stěžovatelem tvrzeným problémům rumunského azylového systému uvedeným v žalobě krajský soud správně uvedl, že tyto nedosahují úrovně porušující čl. 4 Listiny základních práv EU. Totéž ostatně ve vztahu k Rumunsku konstantně judikuje i Nejvyšší správní soud (viz z nedávné doby např. rozsudky ze dne 31. 3. 2021, č. j. 1 Azs 512/2020 - 25, ze dne 4. 3. 2021, č. j. 9 Azs 269/2020 - 50, ze dne 24. 5. 2021, č. j. 5 Azs 389/2020 - 39 či ze dne 15. 9. 2021, č. j. 4 Azs 102/2021 - 29). Společný evropský azylový systém byl vystavěn mj. na předpokladu vzájemné důvěry mezi členskými státy. Proto pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k vyvrácení domněnky o dodržování základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu v jiných členských státech. Z dostupných informací nevyplývá, že by Rumunsko přes některé nedostatky nebylo schopno žadatelům o azyl zajistit adekvátní podmínky. Namítá-li stěžovatel, že posouzení je obecné a nevztahující se k jeho konkrétnímu případu, je nutno poukázat, že sám stěžovatel neuvedl žádné konkrétní okolnosti, které by se vztahovaly přímo k jeho osobě a které by odůvodňovaly, že v jeho konkrétním případě jsou podmínky panující v Rumunsku překážkou pro jeho předání. Ani ze správního spisu nic takového nevyplývá, nelze proto dovodit, že ve vztahu ke stěžovateli by nedostatky rumunského azylového systému bylo nutno považovat za takové, které by vyústily v hrozbu nelidského a ponižujícího zacházení a odůvodnily postup dle čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III.

[17] Stěžovatel namítá, že krajský soud se nezabýval jím odkazovanou zprávou o poměrech rumunského azylového systému. Stěžovatel se však mýlí, domnívá-li se, že krajský soud neprovedl důkaz touto zprávou z toho důvodu, že ji stěžovatel nepřiložil k žalobě či neposkytl soudu přeloženou kopii. Krajský soud vysvětlil, že součástí správního spisu je Informace OAMP, která ze stěžovatelem uváděné zprávy vychází, její závěry tak byly jak správnímu orgánu, tak soudu známy a provedení důkazu touto zprávou bylo nadbytečné, neboť by do řízení nepřineslo nové poznatky.

IV. Závěr a náklady řízení

[18] Stěžovatel se svými námitkami neuspěl. Jelikož Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí ani z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

[19] O náhradě nákladů řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Žalované, které by jinak jakožto úspěšnému účastníkovi právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

[20] Stěžovateli byl usnesením krajského soudu ze dne 6. 1. 2021, č. j. 20 A 16/2020 - 15, ustanoven zástupce Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud přiznal zástupci odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti včetně jejího doplnění [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 téže vyhlášky], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celkem tedy odměna ustanoveného zástupce činí částku ve výši 3 400 Kč, jež mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. dubna 2022

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu